

TYRIMAS
„MUZIKAVIMO REPERTUARO PRITAIKYMAS
PAGAL MOKINIŲ GEBĖJIMUS – TEIGIAMO IR NEIGIAMO VEIKSNIŲ“

Darbo tikslas – ištirti personalizuoto repertuaro pritaikymo sąsajas su asmenybės brandos auginimu, pasiekimais, pažanga.

Uždaviniai:

1. Sužinoti mokinių nuomonę apie muzikavimo repertuaro pritaikymą ir personalinį parinkimą.
2. Sužinoti mokinių nuomonę apie mokymosi turinį, apie tai, ko jie tikisi iš mokymo(si), kas jiems yra svarbu, besimokant muzikos mokykloje.
3. Sužinoti mokinių nuomonę, kaip mokytojai atitinka gero mokytojo bruožus, taikydami personalizuotą mokymo repertuarą.

Tyrimo dalyviai: pagrindinio muzikavimo (IVkl -VII kl) 31 mokiny.

Tyrimo duomenų rinkimo metodai: mokslinės literatūros analizė ir anketinė apklausa, taikant uždaro tipo klausimynus.

Tyrimo vykdymo laikas: 2019-02-01 – 03-14.

Žvelgti į pasaulį vaiko akimis ir būti vaiku kartu su juo – pirmasis žingsnis siekiant personalizuoto mokymo – repertuaro pritaikymo pagal mokinių gebėjimus. Svarbu parodyti prasmę. Visi esame skirtingi, tad skiriasi ir mokinių mokymosi poreikiai bei polinkiai. Noriai mokomasi ne tik to, kas puikiai sekasi, bet pozityvus motyvavimas sudaro sąlygas pasinerti ir į tai, ką galima vadinti iššūkiais. Siekiant, kad besimokantysis imtųsi iššūkio, būtina viena sąlyga – veikla privalo būti patraukli savo turiniu. Juk noriai mokomasi to, kas įdomu ir kur matoma prasmė. Planuojant ugdymo turinį, kuris atitinka šiandieninio vaiko poreikius ir lūkesčius, svarbūs du veiksniai mokytojo darbe: aktualizavimas - tai principas, reikalaujantis besimokančiajam atskleisti, kuo mokomasis dalykas/parinktas repertuaras ar tam tikra veikla yra svarbūs visiems ir kiekvienam. Kitas svarbus veiksnys – kontekstualizavimas – tai principas, reikalaujantis mokomąją medžiagą/repertuarą pateikti besimokančiajam suprantamame kontekste, t. y. užtikrinant besimokančiojo amžiaus tarpsniui būdingus dėsniumus.

Mokslinėje literatūroje galima atrasti (Lam C., 2014) gero mokytojo bruožus, kurie, savo ruožtu, lemia mokytojo socialines, profesines, emocines kompetencijas:

1. Patinka mokyti vaikus – daug džiaugsmo ir pasitenkinimo savo darbu teikianti profesinės karjeros sritis, nors drauge tai taip pat daug pastangų reikalaujanti bei sekinanti veikla. (S.Neale, L. Spencer-Arnell, L. Wilson (2009).

2. Nulemia pokyčius – leidžia vaikams pasijusti klasėje ypatingiems, saugiems ir užtikrintiems. Mokytojai gali daryti teigiamą įtaką savo mokinių gyvenime.

3. Skleidžia pozityvią energiją – stengiasi nuolat būti teigiamai nusiteikę, laimingi ir besišypsantys. Teigiama energija užkrečiama, todėl ja dalinasi su mokiniais. (S.Neale, L. Spencer-Arnell, L. Wilson, 2009).

4. Geba megzti ir palaikyti asmeninius ryšius – pažįsta savo mokinius, žino, kuo jie domisi ir užmezga su jais ryšį. Taip pat vaikams atskleidžia, kuo domisi patys. Išsiaiškina, kaip vaikams patinka mokytis, stengiasi pažinti savo mokinių tėvus. (S.Neale, L. Spencer-Arnell, L. Wilson, 2009).

5. Dirba su atsidavimu – dirba tobulėdami patys ir įkvepia kitus. Atiduoda visą save patiems sau, mokiniams, jų tėvams, mokyklai ir kiekvienam jais tikinčiam žmogui. (S.Neale, L. Spencer-Arnell, L. Wilson, 2009).

6. Geba organizuotai dirbti – paskirsto darbus. (S.Neale, L. Spencer-Arnell, L. Wilson, 2009).

7. Neturi išankstinio nusistatymo – neskirto mokinių pagal tėvų socialinę padėtį, pagal jų intelektą – dirbti reikia su atsidavimu su visais mokiniais. Pasaulyje nėra tobulų žmonių, o galimybių tobulėti visuomet yra. Juk pasitaiko, kad kiti geba pamatyti tai, ko nepavyksta patiems. (S.Neale, L. Spencer-Arnell, L. Wilson, 2009).

8. Kelia reikalavimus sau – pats mokytojas elgiasi taip, kaip moko kitus. (S.Neale, L. Spencer-Arnell, L. Wilson, 2009).

9. Nevengia pokyčių – yra lankstūs, nesiskundžia dėl pasikeitimų mokykloje. (S.Neale, L. Spencer-Arnell, L. Wilson (2009).

10. Reflektuoja – nuolatos reflektuoja, apmąsto, kaip dirba, kaip patys mokosi iš klaidų, silpnybių, siekia tobulėti. (S.Neale, L. Spencer-Arnell, L. Wilson, 2009).

Mokykloje kovo mėnesį buvo atliekamas tyrimas „Muzikavimo repertuaro pritaikymas pagal mokinių gebėjimus – teigiami ir neigiami veiksniai“. Tyrimo tikslas - sužinoti mokinių nuomonę apie muzikavimo pamokas, apie mokymosi repertuarą, jo turinį, apie tai, ko jie tikisi iš mokymo(si), kas yra svarbu besimokant muzikos mokykloje. Sužinojome ir mokytojų darbo muzikavimo pamokose vertinimą iš mokinio pusės: anketos klausimų atsakymai leidžia spręsti, kaip mokytojai atitinka gero mokytojo bruožus.

Buvo apklaustas 31 pagrindinio muzikavimo (IV - VII klasių) mokiny. Anketos sudarytos iš 17 uždaro tipo klausimų, kurių atsakymai turėjo būti pateikti anonimiškai. Išanalizavus atsakymus, galima teigti, kad mokiniams svarbu išsirinkti muzikavimo repertuarą tokį, kad jiems patiktų mokytis: 25 mokiniai atsakė, kad reperturą renkasi kartu su mokytoju, vadinasi, kad yra atsižvelgiama į mokinio nuomonę. Tuo pačiu rodo, kad mokiniams svarbi mokytojo nuomonė, o mokytojas vertina mokinio išreikštas mintis. 28 mokiniai atsakė, kad jie norėtų, kad mokymo(si) repertuarą padėtų išsirinkti mokytojas, nes jis gali patarti groti tai, kas jiems pavyktų išmoksi. Mokiniams svarbu, kad jų muzikavimo mokytojas būtų „geras savo profesijos žinovas“ – atsakė 19 mokinių, „skatintų ieškoti naujų veiklų“ – atsakė 8 mokiniai, „sudarytų galimybes rinktis“ – 10 mokinių, „būtų autoritetas“ – 13 mokinių. Daroma išvada, kad mokiniai vertina ir gerbia mokytojo nuomonę, juo pasitiki. Pamokos metu ir savarankiškai besimokantys mokiniai skatinami improvizuoti ir patys bando tai daryti – 19 mokinių pritarė tokiems mokytojų pasiūlymams. Mokiniai mielai demonstruoja savo gebėjimus savo artimiesiems: 22 mokiniai atsakė, kad tai daro visada, o 9 kartais. Galime spręsti, kad mokiniai didžiuojasi, džiaugiasi savo pasiekimais. Muzikos mokyklos vyresnieji mokiniai nori ir siekia dalyvauti įvairiuose koncertuose, konkursuose – 22 mokiniai, paklausti, ar jie nori dalyvauti tokiuose renginiuose, atsakė teigiamai. Darome išvadą, kad mokiniai yra motyvuojami siekti geresnių rezultatų.

Iš padaryto tyrimo sprendžiame, kad mokinio repertuaro parinkimas, atsižvelgiant į jų poreikius, galimybes yra svarbus veiksnys, motyvuojant, siekiant gerų rezultatų, aukštų pasiekimų mokymo(si) srityse. Personalizavimas – mokymo repertuaro parinkimas pagal mokinių gebėjimus - - viena iš mokymo didaktinių strateginių krypčių, kuri tikėtina gali turėti įtakos mokinių pasiekimų gerinimui. Mokymosi motyvacija mokykloje yra didesnė, nes mokiniai jaučia dėmesį sau kaip asmenybei, sulaukia mokytojo pagalbos, gerai vertina gyvenimą mokykloje, mokykloje vyrauja kiekvieno mokinio pripažinimo, priėmimo, pagalbos mokiniams kultūra.

Muzikavimo repertuaro pritaikymas pagal mokinių gebėjimus - tai pripažinimas, kad mokiniai yra skirtingi ir skirtingais būdais pasiekia geriausių rezultatų.

Tyrimą atliko mokytoja metodininkė Loreta Venslavičienė
2019-03-20